

Eva Lucija KOZAK

Galerija Krka, Novo mesto
21. junij – 31. avgust 2018

Pa čeprav ni zmeraj kaviar

Za nenavadne slike Eve Lucije Kozak je ključna vsebina, skozi umetnico sporoča svoje misli. Všeč so ji, ker puščajo odprt prostor za intimno pripoved, ne da bi bila interpretacija njenih podob daleč od njenih zamisli. Njene ženske figure predstavljajo sijoče barve, predmete poželenja, občutke stiske, ujetosti in melanholije. Umetničina likovna izpoved izhaja iz osebnih, socialnih in profesionalnih življenjskih premikov. V svojih podobah se posveča obravnavi odnosa med intimno in javno sfero posameznikovega življenja, sodobni medosebni komunikaciji in estetskim idealom ter vrednotam digitalne dobe. K svoji temi pristopa ironično, groteskno in največkrat celo absurdno, a nikoli moralistično. Z barvami odraža različnost sveta v današnjem turbulentnem času, ki opredeljuje pretirano komercialno potrošniško družbo. Za svojo vizijo ne potrebuje veliko gestualne dramatike, zna pa ustvariti navdih in lepoto v vseh ustvarjenih vizualnih podobah, naj prikazuje urbano pokrajino, neokrnjeno naravo ali stilizirane podobe figur, sočasno pa v svojem delu prikazuje stik s sodobno družbo, z medsebojnimi odnosi in posameznikom znotraj nje.

Likovna ustvarjalnost Eve Lucije Kozak je prežeta s svojevrstno žensko občutljivostjo. Ne zaznamujeta je poetičnost in liričnost, temveč sposobnost prevzeti težo nosilke tendenc sočasne umetnosti, ki hrepenenjski in mistični podobi ženske v današnji dobi ni naklonjena. Zanimiva poetična vzporednica se kaže v napeti vohunski kriminalki avstrijskega pisatelja Johannesesa Marie Simmela *Pa čeprav ni zmeraj kaviar*, polni nenadnih zapletov in preobratov, kjer je opisano življenje glavnega junaka Thomasa Lievna, pacifista, ljubitelja lepih žensk, gurmana, ki mora zaradi spleta nenavadnih okoliščin zapustiti London in kot tajni agent delati kar v štirih državah pred drugo svetovno vojno, med njo in po njej. Po zaslugi svoje bistrumnosti glavni protagonist izkorišča tajne službe držav, ki mu niso pustile, da bi v miru opravljal delo bankirja, zato si na njihov račun pridobi precejšnje premoženje, kar večkrat izkoristijo lepe in usodne ženske, ki so njegova Ahilova peta. Kaj gledalcem sporoča

atraktivni figuralni del na velikih platnih slikarke Eve Lucije Kozak poleg tega, da so eden od nenavadnih vidikov tega romana tudi kuharski recepti številnih jedi, ki spremljajo dogajanje v knjigi (in naj bi predstavljale utopično blaginjo), ta brezčasna klasika, ki pri vsaki sliki želi, da bi gledalci prepoznali in razumeli njeno sporočilo?

Umetnica, ki se v svojem delu ukvarja s problematiko sodobne družbe in značilnostmi posameznikov v njej, vizualno prikazuje vsakdanje življenje sodobnih posameznikov, njihove medsebojne odnose in v prvem planu zgodbe, docela podobne Simmelovemu času. Njene podobe polnokrvnih ženskih figur se pojavljajo v nadrealističnih prizorih: največkrat so nastopaško suverene, celo v zapeljevanju iščejo gledalčev pogled, čeprav ne neposredno. Obraz je največkrat zakrit in ni v celoti viden, pogled sramežljivo umaknjen, rob umetničinih slik je odrezan pri pasu in kaže zgolj razprte noge, pri čemer ji je – kot pri podobi prikupne barbike – odvzeta intimna človečnost. Je izziv berljiv skozi ranljivost? Je to njena Ahilova peta?

Umetnica Eva Lucija Kozak, ki sicer združuje različna področja kreativnega delovanja, kot slikarka gledalca atraktivno usmerja k razmisleku o družbenih in sodobnih eksistencialnih vprašanjih. Teme, ki jo zanimajo, so identiteta ženske, materinstvo, otroci in ženskost. Podobo ženske postavlja v nov kontekst, jo poveže z vsakdanjo situacijo, ki na trenutke na gledalca deluje celo rahlo absurdno. A zanima jo psihološki vidik, kot je, recimo, obdobje v otrokovem razvoju, ko mame ne vidi le kot mame, ampak jo prepozna tudi kot žensko in nosilko raznih drugih vlog. V slikarkinem ospredju je razmišljanje o tem, kako objektivno sprejemanje ženske njej sami prinese tudi moč, hkrati pa jo zanima, koliko je lahko izkoriščanje te moči prav zanjo problematično – kaj vse se namreč od ženske pričakuje in kaj vse ji je s priznanjem njenega konstruktivnega delovanja dano. Gre za razdrobljenost identitete: ženska igra veliko vlog, ki fluidno prehajajo iz ene v drugo, naj bodo intimno, spolno ali družbeno angažirane.

Prve slike je Eva Lucija Kozak napravila v Angliji. Nastale so iz kolažev. Pri slikanju z akrilnimi barvami na platno še vedno pri vsaki sliki želi, da bi gledalec prepoznal njeno angažirano sporočilo. Zgodbe, ki jih vizualno pripoveduje, se kot žive sanje najprej odvijajo v njeni glavi. Njena vizualna sporočila se nanašajo na probleme ženske v sodobni družbi tako, da ohranjajo elemente ženskosti, istočasno pa so predstavljena z ironično distanco, ki

vzpostavi mesto, s katerega je mogoče videti in razpreti problem realnega vpogleda v vprašanja žensk. Sijoče barve poželenja, skrb za otroke, nakupovanje, telovadba, telefoniranje, prehranjevanje in, seveda, tudi zapeljevanje (*Power game*, 2016) razgaljajo glavno protagonistko, izpostavljeno na desnem delu slike na kolesu s simbolnim sladoledom na palčki in v pozi, ki bi ji jo zavidala tudi pohotna naslovnica knjige Régine Deforges *Hiša v Parizu (Modri bicikl II.)* z vizualnim nagovorom tako gledalca kot bralca romana o ljubezni in sovraštvu. Umetničina likovna pisava problematizira položaj ženske v sodobni družbi tudi tako, da ohranja elemente ženskosti. A svet njenih podob je le na videz motivno zapleten. Čeprav poskuša biti objektivna v vizualnem komentiranju življenja okoli sebe, pa v svojih živopisnih podobah hkrati razgalja svoje subjektivno počutje in notranje doživlja lastne občutljive psihe.

Eva Lucija Kozak svoje motive gradi po eni strani s konkretnimi življenjskimi motivi in realnim mestnim okoljem, njene tako zastavljene zgodbe pa se odvijajo nepredvidljivo. Na nenavadnih podobah se resnični svet sooča z izmišljenim, pri čemer jo vselej žene vznemirljivost raziskovanja. Kot da po zaslugi svoje bistrumnosti izkorišča lepe in usodne ženske, da gledalcem z atraktivnimi figurami in njihovimi nenavadnimi položaji vzbuja nelagodje, ki vodi v razmišljanje: *naj bo ženska zares le doma, predana otrokom in receptom za kuho, ki bo možu pogodu, pa čeprav ni zmeraj kaviar?* A zapletene metafore njenih del v bistvu govorijo o umetnici sami, o njenih življenjskih izkušnjah in preizkušnjah, ki jih je spretno naslonila na nenavadno bogat, izjemen in neponovljivo fantastičen figuralni svet.

Tatjana Pregl Kobe

Eva Lucija KOZAK

Eva Lucija Kozak (1989) je leta 2013 diplomirala iz slikarstva na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. Šolala se je tudi na Winchester School of Art v Veliki Britaniji in na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo v Ljubljani, kjer je magistrirala iz biokemije.

Deluje predvsem na področju slikarstva in raziskuje spremembe v medosebnih odnosih in identiteto posameznice v sodobni družbi. Svoja dela razstavlja v Sloveniji in tujini. V zadnjih letih je pripravila več samostojnih ali duo razstav, med drugim v Galeriji Kresija, Galeriji Alkatraz, Studiu UGM, Galeriji Equrna, Layerjevi hiši, Hiši kulture Pivka, Razstavišču Gorenje, Galeriji Simulaker, itd.

Živi in dela v Ljubljani in v Münchnu, kjer trenutno na Helmholtz centru opravlja doktorski študij iz razvojne biologije.